

минаването на себитѣ въ двѣтѣ други привилегирувани съсловия. При заселването на словѣнитѣ на Балканския полуостровъ социалната разлика била много малка; но съ постоянното културно развитие на българския народъ тя все повече се увеличавала и къмъ края на българската държава била доста голѣма. Отъ най-старитѣ извѣстия за южнитѣ словѣни се вижда, че, кога се обсъждали общественитѣ въпроси въ общитѣ имъ събрания, взимали участие всички пълнолѣтни и пълноправни членове на общината или племето⁷⁶. Въ официалния приемъ на българскитѣ пратеници отъ византийския императоръ логотетѣтъ на послѣдния питалъ освѣнъ за здравето на българския царь, царица, синоветѣ имъ и боляритѣ, но още и за здравето на простия български народъ⁷⁷. На събора, свиканъ отъ царь Бориса III противъ богомилитѣ, освѣнъ свещенството и боляритѣ присѣствувало и множество много прочега народа⁷⁸. Но съ усилването на абсолютното монархично държавно управление въ българската държава и вслѣдствие на силното византийско влияние въ България, себитѣ постепенно се отстранявали отъ участието въ държавното управление, което се концентрирало въ рѣцѣтѣ на владѣтеля, боляритѣ и свещеницитѣ. Въ Душановия законикъ строго се забраняватъ събранията на себитѣ, и който въпрѣки това би се осмѣлилъ да ги свика на съборъ, се наказвалъ съ отрѣзване на ушитѣ и изгаряне изподъ очитѣ⁷⁹. Съ това законоположение отъ една страна се отнимало правото на себитѣ, да разискватъ въ събрания върху социалното си и държавно устройство, а отъ друга страна сжщото право се обезпечавало само за привилегируванитѣ съсло-

⁷⁶ Procop. II, 334.

⁷⁷ Porph. I, 689.

⁷⁸ Раковски Г. С. Нѣколко рѣчи о Асѣню, 49.

⁷⁹ Законикъ Ст. Душана, чл. 69.